

ALEKSANDER KSAWERY OLECH *
Instytut Nowej Europy, Warszawa, Polska

WSTĘP REDAKTORA NAUKOWEGO WYDANIA

INTRODUCTION OF THE EDITOR

Prowadzenie badań naukowych to niekończący się proces, a zatem przedstawiciele środowiska akademickiego oraz eksperckiego muszą nieustannie dążyć do szukania odpowiedzi na pytania, które są szczególnie ważne nie tylko dla bezpieczeństwa o wymiarze krajowym, ale również międzynarodowym. Jednym ze szlendarowych form dzielenia się wynikami kwerendy są naukowe periodyki, które kładą nacisk na dostarczanie najwyższej jakości opracowań, przygotowywane przez doświadczonych i zaangażowanych badaczy. W związku z powyższym, z radością składamy na ręce czytelników już kolejny, 275 tom czasopisma „Wiedza Obronna”. Niezwykle długi, prawie 50-letni proces wydawniczy, jest efektem oddania i determinacji kilkuset autorów, którzy pragną dzielić się swoimi rozważaniami na łamach czasopisma, niejednokrotnie przybliżając problematykę nadzwyczajnie złożoną i wymagającą naukowego poznania.

Niniejszy numer „Wiedzy Obronnej” porusza niezwykle aktualne zagadnienia. W poszczególnych artykułach wskazano na istotne problemy, które mogą wpływać na aktorów w szeroko rozumianym środowisku bezpieczeństwa, podkreślając rolę wyzwań oraz zagrożeń dla jednostek, państw i organizacji międzynarodowych. Opracowania są kompletne w swej istocie,

---

* dr Aleksander Ksawery Olech, Institute of New Europe, Warsaw, Poland

 <https://orcid.org/0000-0002-3793-5913> akolech@wp.pl

utrzymując jednocześnie interdyscyplinarny charakter i zawężając poruszaną tematykę do najważniejszych stwierdzeń i wniosków. Należy podkreślić, że każdy z artykułów jest ważnym uzupełnieniem stanu wiedzy w zakresie nauk o bezpieczeństwie oraz powiązanych z nimi dziedzin nauk społecznych i humanistycznych.

Pierwszy artykuł w najnowszym tomie, zatytułowany „Dychotomia postrzegania bohaterstwa w opinii oficerów starszych Sił Zbrojnych RP”, został przygotowany przez dr hab. Krzysztofa Krakowskiego. Patriotyzm jako kategoria etyczno-moralna pełni ważną rolę w życiu społecznym w tym także w utrzymaniu zdolności państwa do zapewnienia oczekiwanego poziomu bezpieczeństwa narodowego. Wydaje się, że obecne szerokie pojmowanie patriotyzmu i jego roli wynika z tradycji kulturowej, a determinowane było ponad tysiącletnią burzliwą historią państwa polskiego. Autor podkreśla, że aby kształtować postawy patriotyczne, należy posługiwać się w procesie wychowania wzorcami osobowymi patriotyzmu i antypatriotyzmu. Jednym z głównych wniosków jest dwudzielność określania tożsamyh działań żołnierzy na podstawie współczesnych wzorców patriotycznych, jako bohaterskich lub antybohaterskich. W takim ujęciu realnym jest wskazać na ideały moralne przyświecające polskim żołnierzom.

Z kolei publikacja dr hab. Mariana Kulickowskiego pt. „Dziedziny, zakres i zasady pozamilitarnych przygotowań obronnych w Polsce” koncentruje się na pozamilitarnych przygotowaniach obronnych w Polsce. W swoim tekście autor wskazuje je jako proces podejmowania określonych działań przez organy właściwe w tym zakresie, na podstawie obowiązującego prawa. Zasadniczym aspektem w procesie tych przygotowań, zapewniającym racjonalne postępowanie wszystkich jego uczestników, jest określenie dziedzin, zakresu oraz reguł obowiązujących w procesie tych przygotowań. Oprócz powyższych podkreślono potrzebę usystematyzowania i uzupełnienia wiedzy z zakresu pozamilitarnych przygotowań obronnych, które powinny być przedmiotem szczególnej uwagi w dziedzinie rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego. Idea wzmocnienia potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej, powinna być tematem nieustannych dociekań naukowych.

Problematyka trzeciego artykułu autorstwa dr hab. Przemysława Paździorka obejmuje „Operacyjne aspekty koncepcji A2/AD”. Autor podjął próbę przedstawienia materii projektowania i planowania operacji w kontekście wejścia sił w obszar operacji oraz związanych z tym zagrożeń antydostępowych. Zdefiniowanie terminów „anti-access” i „area denial, stanowią genezę sytuacji problemowej oraz pozwalają scharakteryzować, czym jest AD/AD. Nie

bez znaczenia są także bitwy powietrzno-morskie tzw. Air-Sea Battle oraz połączonej koncepcji dostępu i manewru w globalnie wspólnych regionach. Co ważne, podczas rozważań wykorzystano materiały udostępniane przez największe amerykańskie ośrodki badawcze. Powyższe opracowanie może być z pewnością punktem wyjścia do dalszych analiz, choćby nad strategią Federacji Rosyjskiej i trwającym zbrojeniem Obwodu Kaliningradzkiego.

Następny artykuł autorstwa dr Krzysztofa Janika, traktuje o działaniach Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny. Autor analizuje wybrane problemy oraz wskazuje na podstawy prawne działania Ministra w stanie wojny, opisując istniejące sprzeczności i postulując niezbędne zmiany w ustawodawstwie. Szczególną uwagę zwrócono na funkcjonowanie obrony cywilnej, który to system nie odpowiada aktualnym wymaganiom wobec ochrony i ratownictwa ludności. Ponadto podkreślono potrzebę ponownego przemyślenia i dopracowania zadań i kompetencji Ministra, aby państwo i społeczeństwo było lepiej przygotowane do ewentualnego zagrożenia zewnętrznego, a następnie stanu wojny.

Kolejne niezwykle aktualne opracowanie, wyszło spod pióra dr. Aleksandra Olech i mgr. Alana Lisa, którzy na przykładzie dronów i deep fake'ów, wskazują na metody wykorzystania nowych technologii przez terrorystów. W ocenie autorów organizacje terrorystyczne w coraz większym zakresie i w różnych aspektach swojej działalności wykorzystują nowe rozwiązania technologiczne – od komunikacji wewnętrznej, poprzez procesy rekrutacyjne, aż po przeprowadzanie skumulowanych ataków. Technologiczny rozwój umożliwia terrorystom na użycie tradycyjnych i zaawansowanych dronów, także wyposażonych w sztuczną inteligencję, oraz deep fake'ów, czyli fałszywych zdjęć i materiałów audio i wideo. Wyeksponowanie nowych narzędzi posiadanych przez ekstremistów sygnalizuje, kiedy oraz jak należy rozwijać politykę antyterrorystyczną państw i koalicji międzynarodowych.

Kwestia „kierowania zabezpieczeniem logistycznym na poziomie taktycznym w świetle dokumentów regulujących dowodzenie i kierowanie w działaniach lądowych” stanowi bardzo kompletne ujęcie tematyki, w szczególności na poziomie taktycznym. Dr Marcin Gromek opisał istotę kierowania zabezpieczeniem logistycznym oraz dokonał krótkiej charakterystyki stosowanego dotychczas modelu przebiegu procesu kierowania zabezpieczeniem logistycznym. Oprócz tego autor scharakteryzował zadania organów kierowania zabezpieczeniem logistycznym w cyklu dowodzenia zgodnym z modelami opisanymi w

dokumentach taktycznych i dokumentach doktrynalnych. Na uwagę zasługuje fakt, że nadrzędnym kryterium w dowodzeniu i kierowaniu w działaniach lądowych jest osiągnięcie interoperacyjności z siłami NATO. Jest to niezwykle ważne dla Sił Zbrojnych RP, które realizują zadania w ramach wielonarodowych misji zagranicznych.

W literaturze przedmiotu brakuje opracowań, które koncentrowałyby się na kilku płaszczyznach jednocześnie, obejmując kwestię bezpieczeństwa, energetyki i gospodarki. W ostatnim artykule mgr Daniel Czebieńko w swoich dociekaniach naukowych podkreśla rolę energetyki w bezpieczeństwie państwa w XXI wieku, analizując zagadnienie „bezpieczeństwa elektroenergetycznego infrastruktury sieci przesyłowej na poziomie lokalnym”. Światowy rynek elektroenergetyczny zmagają się z zabezpieczeniem infrastruktury sieci przesyłowej przed zewnętrznym ingerowaniem, a udany atak może doprowadzić do zaburzenia gospodarki całego państwa. Postępująca w XXI wieku cyfryzacja przyczynia się do tego, że wszystkie decyzje i czynności życiowe podejmowane przez człowieka potrzebują głównie energii elektrycznej. W związku z tym infrastruktura sieci przesyłowej jest jednym z najbardziej kluczowych elementów w procesie utrzymywania bezpieczeństwa energetycznego. Dodatkowo autor zaznacza, że należy zwrócić uwagę na rozbudowę infrastruktury sieci przesyłowej.

W poniższym numerze znajduje się również recenzja książki dr hab. Sławomira Zalewskiego pt. „Kontrola służb specjalnych w Polsce”, którą przygotował prof. dr hab. Stanisław Hoc. Działalności tych najbardziej tajnych i zarazem kluczowych dla bezpieczeństwa państwa podmiotów jest od wielu lat przedmiotem dyskusji. Jednocześnie, brakuje opracowań dotyczących kontroli służb specjalnych, co sprawia, że kolejna pozycja jest bardzo ważna w procesie utrzymywania debaty naukowej i oferowania kolejnych, optymalnych rozwiązań dla rządzących.

Składam wyrazy uznania dla autorów, recenzentów, zespołu redakcyjnego oraz czytelników „Wiedzy Obronnej”. Wspólne zaangażowanie w proces naukowy pozwala na dochodzenie prawdy oraz wskazanie na kluczowe zmiany, które będą nie tylko fundamentem dla wzrostu wiedzy teoretycznej, ale będą również stanowić filar dla zastosowania w praktyce.

Życzymy miłej lektury

Redaktor naukowy wydania i zespół redakcyjny

Copyright (c) 2021 Aleksander OLECH

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.